

PATARIMAI

pakuočių rūšiavimui

GAMTOS ATEITIS

Kai pakuotės ir jų atliekos rūšiuojamos netinkamai, t. y. metamos ne į joms skirtus atliekų rūšiavimo konteinerius, apsunkinamas atliekų rūšiavimo, perdirbimo ir utilizavimo procesas.

Rūšiavimo konteineriai yra skirti pakuotėms (išimtis – laikraščiai, žurnalai, skrajutės, knygos). Tad prieš mesdami į rūšiavimo konteinerį vieną ar kitą atlieką pagalvokite, ar tai tikrai atlieka, į kurią kas nors buvo supakuota.

Jei tai ne pakuotė, o pats produktas, jis, priklausomai nuo pobūdžio, turėtų būti išmetamas arba į mišriųjų komunalinių atliekų konteinerį, arba pridodamas į specialias tokių atliekų surinkimo vietas.

POPIERIUS / KARTONAS

Ką galima perdirbti ir ko negalima

Popierius ir kartonas gali būti perdirbtas iki aštuonių kartų. Perdirbtas popierius turi mažesnę poveikį aplinkai nei pagamintas iš pirminių žaliavų, be to, perdirbant popierių ir kartoną ne tik sumažinamas medžių kirtimas, bet ir sutaupoma reikšmingai daugiau energijos bei vandens, palyginti su naujo popieriaus gamyba iš pirminių žaliavų. Tam, kad būtų užtikrintas popierinių ir kartoninių pakuočių perdirbimas, jos turi būti išmestos į specialiai tam skirtus popieriaus arba bendrai popieriui, plastikui ir metalui skirtą konteinerį.

Į popieriaus

konteinerį galima **MESTI**:

Popierines ir kartonines maisto produktų pakuotes

Kartonines dėžutes, raukšlėtojo („gofruoto“) kartono dėžes ir pakavimo popierių

Popierinius pirminių krepšius

Laikraščius, žurnalus, knygas, skrajutes ir lankstinukus

Kitas maisto likučiais ar kitais produktais nesuterštą popierinę ir kartoninę pakuotes

Nors makulatūra – rašomasis popierius, sąsiuviniai, žurnalai, užrašinės, skrajutės, lankstinukai, vokai, atvirukai, pakavimo popierius ar knygos – nėra pakuotės, ji paprastai renkama į popieriaus pakuočių atliekoms skirtus konteinerius. Šitaip užtikrinama, kad ši žaliava bus surinkta efektyviau ir panaudota kaip vertinga žaliava perdirbti – priešingai nei metant į mišriųjų (komunalinių) atliekų konteinerius, kur popierius neišvengiamai susiterštų maisto likučiais ir kitomis atliekomis.

Į popieriaus

konteinerį **NEMESTI**:

Riebalais ar maisto likučiais suteršto popieriaus ir kartono

Kalkinio, kreidinio, laminuoto popieriaus (skirto įvairiems meniniams tikslams, piešimui, dizaino darbams ir kt.)

Plastiku, celofanu, folija padengto popieriaus (skirto maisto produktų pakavimui, pakuotėms greito maisto išsinešimui ir kt.)

Tepalais, dažais, alyva, betonu ar kitomis statybinėmis medžiagomis suteršto popieriaus

Vienkartinių servetėlių, nosinaičių ir rankšluosčių

Panaudotų sauskelnių

Tapetų

Pastabos

Popierius turi būti sausas ir švarus

Popierines ir kartonines dėžutes patartina išlankstyti

Storus knygų viršelius rekomenduojama atskirti ir mesti į mišriųjų (buitinių) atliekų konteinerį

Sąvaržėlių išsegti nebūtina

Popierius gali būti su lipniąja juoste

Atsisiųsti A4 formatu

Įvertinkite, ar tai, ką ketinate išmesti į rūšiuojamųjų **popieriaus ir kartono** pakuočių atliekų konteinerį, yra **pakuotė** / makulatūra?

Taip, tai – **pakuotė**

Ar **pakuotė** popierinė (kartoninė)?

Taip, tai – **pakuotė** iš popieriaus, kartono

Popierinės ir kartoninės maisto produktų pakuotės; kartoninės dėžutės, raukšlėtojo („gofruoto“) kartono dėžės; popieriniai pirkinčių krepšiai; kitos maisto likučiais ar kitais produktais nesuterštos popierinės ir kartoninės pakuotės

Iš išmetamų pakuočių pašalinkime maisto likučius, kad nebūtų suteptos kitos pakuotės

Popierius turi būti sausas ir švarus. Gali būti su lipniąja juostele

Jei įmanoma, išmetamas pakuotes išlankstykite, suspauskime – dėl to jos užims mažiau vietos konteineryje

POPIERIAUS arba bendrai popieriui, plastikui ir metalui skirtas konteineris

Tai – **pakuotė**, tačiau sudaryta iš skirtingų medžiagų (taigi, kombinuotoji pakuotė)

„Tetra Pak“, „Elopak“ pakuotės; traškučių pakeliai, kavos pakeliai, ledų ir saldainių popieriukai, vienkartiniai puodeliai kavai išsinešti ir kitos vienkartinės maisto pakuotės

Iš išmetamų pakuočių pašalinkime skysčio ir maisto likučius, kad nebūtų suteptos kitos pakuotės

Jei įmanoma, išmetamas pakuotes išlankstykite, suspauskime – dėl to jos užims mažiau vietos konteineryje

PLASTIKO arba bendrai popieriui, plastikui ir metalui skirtas konteineris

Taip, tai – **makulatūra**

Laikraščiai, žurnalai, knygos, skrajutės ir lankstinukai; balto ir spalvoto popieriaus atliekos; pakavimo popierius

Popierius turi būti sausas ir švarus

Gali būti su lipniąja juostele

Sąvaržėlių išsegti nereikia

Ne, tai nėra **pakuotė**

Ar tai yra makulatūra ar popierinis gaminytis?

Ne, tai nėra **makulatūra**

Tai – popierinis gaminytis

Tai – laminuotas popierius, plastikui, folijai dengtas popierius, riebalais, tepalais suterštas popierius

BUTINIŲ (MIŠRIŲJŲ) ATLIEKŲ KONTEINERIS

Uždarykime konteinerių dangčius!
Nepalikime atliekų prie konteinerių!
Neužtvėrkime privažiavimo!

Tačiau jei išmetamos pakuotės nelenda pro konteinerio angą, jas reiktų susmulkinti arba atliekas mesti pavieniui, o ne visą jų prigrūstą maišą. O jei ir pavieniui metamos pakuotės ar atliekos vis dėlto nelenda pro konteinerio angą, jas reikia priduoti stambiųjų, arba didžiagabaričių, atliekų surinkimo aikštelėse.

PLASTIKAS / METALAS

Ką galima perdirbti ir ko negalima

Į plastiko

konteinerį galima **MESTI**:

Plastikines pakuotes (talpykles):

Plastikines gėrimų ir kitų skysčių pakuotes, talpykles (pvz., aliejaus, acto, pieno butelius)

Plastikines maisto produktų pakuotes (pvz., jogurto, grietinės indelius, išsinešti skirto maisto – salotų, kulinarijos gaminių – indelius ir kibirėlius, butelius nuo padažų)

Plastikinius maišelius (pvz., saldainių, fasuotų džiovintų ar šviežių vaisių, daržovių, kepinių maišelius)

Polietileningus maišelius ir pakuoti, vynioti skirtą plėvelę (pvz., žaislų ir kitų daiktų pakuotes)

Kosmetikos ir higienos gaminių pakuotes (pvz., šampūno, skystojo muilo buteliukus, kremo ar dantų pastos tūbeles)

Kombinuotąsias pakuotes:

„Tetra Pak“, „Elopak“ pakuotes (pvz., pieno ir jo gaminių, sulčių pakelius)

Traškučių, kavos pakelius, ledų ir saldainių popieriukus, vienkartinis kavos puodelius, taip pat – vienkartinės maisto pakuotes (popierinius maišelius su langeliu), skirtas tokių maisto produktų kaip duonos gaminiai, kepiniai, pakavimui parduotuvių savitarnos skyriuose ir kt.

Metalines talpykles, tarą:

Metalines talpykles (pvz., gėrimų bei maisto produktų skardines) ir kitos taros metalinius elementus (pvz., metalinius stiklainių dangtelius)

Medinės pakuotes ir talpykles:

Medines gėrimų, saldainių ar vaisių pakuotes, arbatos dėžutes

Į plastiko

konteinerį **NEMESTI**:

Elektronikos prietaisų (pvz., buities prietaisų, skaičiuotuvių, kompiuterių dalių)

Higienos reikmenų (pvz.: skutimosi peiliukų, dantų šepetėlių, sauskelių bei kitų higienos priemonių)

Plastikinių buities reikmenų (pvz., įrankių, semtuvėlių, indų, kibirų)

Dažų, tepalų ir pavojingų cheminių medžiagų likučiais suterštos taros

Medicininis atliekų, švirkštų

Žaislų

Pastabos

Iš išmetamų pakuočių (talpyklių) rekomenduojama pašalinti maisto ir skysčių likučius, kad nebūtų suteptos kitos pakuotės

Rekomenduojama nedėti pakuočių vienos į kitą – geriau jas išlankstyti, suspausti

Atsisiųsti A4 formatu

Įvertinkite, ar tai, ką ketinate išmesti į rūšiuojamųjų **plastiko ir metalo** pakuočių atliekų konteinerį, yra pakuotė / pakuotės atlieka?

Taip, tai – pakuotė

Tai – **plastikinė** pakuotė

Plastikinės gėrimų ir kitų skysčių pakuotės, talpyklės; plastikinės maisto produktų pakuotės; plastikiniai maišeliai; kosmetikos ir higienos gaminių pakuotės; buitinės chemijos priemonių pakuotės

Tai – pakuotė, sudaryta iš **skirtingų medžiagų** (taigi, **kombinuotoji** pakuotė)

„Tetra Pak“, „Elopak“ pakuotės; traškučių pakeliai, kavos pakeliai, ledų ir saldinių popieriukai, vienkartiniai puodeliai kavai išsinešti ir kitos vienkartinės maisto pakuotės

Tai – **metalinė** pakuotė

Metalinės pakuotės ir kitos taros metaliniai elementai

Tai – **medinė** pakuotė

Medinės gėrimų, saldinių ar vaisių pakuotės, arbatos dėžutės

Tai – **kitos pakavimui skirtos medžiagos**

Polietilėninė plėvelė, putplastis ir kt.

Iš išmetamų pakuočių pašalinkime skysčio ar maisto likučius, kad nebūtų suteptos kitos pakuotės

Išmetamos pakuotės turi būti tuščios

Jei įmanoma, išmetamas pakuotės išlankstykite, suspauskite – kad užimtų kuo mažiau vietos konteineryje

PLASTIKO arba **bendrai popieriui, plastikui ir metalui skirtas konteineris**

Ne, tai nėra pakuotė

Tai – higienos reikmenys

Tai – elektroniniai prietaisai

Tai – dažų, tepalų ir pavojingų cheminių medžiagų likučiais suteršta tara

Elektroninę įrangą reikia priduoti surinkimo punktuose

Vežti į stambiųjų (didžiagabaričių) atliekų aikštelę

BUITINIŲ (MIŠRIŲJŲ) ATLIEKŲ KONTEINERIS

Uždarykime konteinerių dangčius!
Nepalikime atliekų prie konteinerių!
Neužtvarkime privažiavimo!

Tačiau jei išmetamos pakuotės nelenda pro konteinerio angą, jas reiktų susmulkinti arba atliekas mesti pavieniui, o ne visą jų prigrūstą maišą. O jei ir pavieniui metamos pakuotės ar atliekos vis dėlto nelenda pro konteinerio angą, jas reikia priduoti stambiųjų, arba didžiagabaričių, atliekų surinkimo aikštelėse.

STIKLAS

Ką galima perdirbti ir ko negalima

Stiklas yra viena iš lengviausiai perdirbamų medžiagų. Stiklas pasižymi tuo, kad jį iš naujo galima perdirbti begalę kartų, o jo kokybė perdirbant nesuprastėja: perdirbtas stiklas išlaiko tokį patį aukštą kokybės standartą kaip ir naujas stiklas, pagamintas iš pirminių žaliavų. Tam, kad būtų užtikrintas stiklinės taros perdirbimas, šios pakuotės (ir stiklo duženos) turi būti išmetamos į specialiai tam skirtus stiklo atliekų konteinerius.

Į stiklo

konteinerį galima **MESTI**:

Stiklinę gėrimų tarą

Stiklinę maisto tarą,
talpykles

Stiklinius kosmetikos
produktų indelius

Stiklinės taros ir pakuočių
duženas

Į stiklo

konteinerį **NEMESTI**:

Veidrodžių ir veidrodžių likučių

Langų stiklo

Keramikos, porceliano, kristolo

Grūdintojo stiklo indų

Lempučių, termometrų

Dažais ar tepalais suterštos taros

Pastabos

Išmetami stiklainiai ir buteliai turi būti be maisto ar skysčio likučių (turinį būtina pašalinti)

Popieriaus etikečių pašalinti nereikia

Kai pakuotės sudarytos iš skirtingų žaliavų mišinio, tarkim, stiklo ir plastiko (pvz., rutulinis dezodorantas), reikia įvertinti, kuri medžiaga toje pakuotėje yra vyraujanti. Jei žaliavų atskirti neišeina, pakuotė metama į konteinerį, atsižvelgiant į pakuotėje vyraujančią medžiagą. Pavyzdžiui, rutulinis dezodorantas turėtų būtų metamas į stiklo atliekų konteinerius

Atsisiųsti A4 formatu

Taip, tai – **tara**
(ar jos duženos)

Stiklinė gėrimų tara, stiklinės maisto pakuotės, stikliniai kosmetikos produktų indeliai, stiklinės taros ir pakuočių duženos

Iš išmetamos taros išpilkime skystį, pašalinkime maisto likučius; popierinių etikečių pašalinti nebūtina

STIKLAS

Įvertinkite, ar tai, ką ketinate išmesti į rūšiuojamųjų stiklo pakuočių atliekų konteinerį, yra **stiklinė tara** (ar jos duženos)?

Ne, tai nėra tara (talpyklė). Tai – **stiklo gaminys**

Veidrodžiai ir veidrodžių likučiai, langų stiklas, keramika, porcelianas, kristolas, grūdintojo stiklo indai, akiniai

Smulkias atliekas meskime į **buitinių (mišriųjų) atliekų konteinerį**, stambias pristatykite į **stambiųjų (didžiagabaričių) atliekų aikštelę**

Elektros lemputės

El. lemputes ir kitą įrangą galime priduoti **elektros ir elektronikos įrangos surinkimo punktuose**

Uždarykime konteinerių dangčius!
Nepalikime atliekų prie konteinerių!
Neužtvarkime privažiavimo!

GAMTOS ATEITIS

O jeigu norite dar geriau susipažinti su atliekų rūšiavimo subtilybėmis, naudokitės „Gamtos ateities“ sukurtu puikiu įrankiu – „Rūšiavimo ABC“, kurį rasite paspaudę šį mygtuką.

Rūšiavimo ABC

Kol Lietuvoje dar nėra sukurtos vienos bendros atliekų rūšiavimo sistemos, labai svarbu, kad kiekvienas vartotojas atidžiai sektų savo gyvenamosios vietos atliekų tvarkymo taisykles ir nurodymus. Kadangi atliekų rūšiavimo ir tvarkymo praktika skirtingose savivaldybėse gali skirtis, gyventojai turėtų pasidomėti, kurie atliekų konteineriai yra skirti plastiko, popieriaus, stiklo, metalo ar kitų medžiagų atliekoms, ir laikytis nustatytų rūšiavimo principų. Tinkamas atliekų rūšiavimas (atitinkamų atliekų metimas į būtent joms skirtus konteinerius) yra būtina veiksmingo ir tvaraus jų perdirbimo sąlyga, todėl kiekvieno iš mūsų indėlis ir sąmoningumas šioje srityje yra itin svarbus.

Kaip lietuvoje perdirbamas PLASTIKAS, POPIERIUS ir STIKLAS?

Spauskite ant paveikslėlio vaizdo įrašo peržiūrai.

